

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főter 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 16 fill.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 60 fill. Nyílttér petit sora 60 fill.</p>
--	--	--

A népert.

Azok az események, amelyek a lefolyt napok alatt a fővárosban nemrég lezajlottak, azok a hangok, amelyekbe a magyarországi földművelő munkások és kiscgazdák panaszait beléöntötték, bennünket is érdekelnek, amennyiben képviseltették magukat az itteni munkások is küldötteik által.

Mindenesetre akárhogy vesszük is a dolgot, el kell ismernünk egyet: azt, miszerint oka van annak, — hogy a magyar földmunkások és kiscgazdák panaszkodnak. Nem ritkán ugyan azok kiabálnak legnagyobb lármával, akiknek legkevesebb a bajuk, hanem népszerűsége vágyának, s a hatóságokat gyaláznia itt már egyjelentőségű azzal, hogy bárki is rögtön népszerűsége tegyen szert.

Nem ritkán az is oka a panasznak, hogy egyeseken jogszérem történt, s a hatóság, dacára a maga óriási apparatusának nincs abban a helyzetben sokszor, hogy egyesek magán sérelmein gyorsan és alaposan segíthessen. Nem ritka az az eset is: hogy a jogvédelem nem is terjedhet tovább, mint arra, hogy a bűnt megbüntesse: ám

de ezzel nincs segítve a szegény kárvalott gazda, vagy munkás, vagy kereskedő és iparos sorsán.

Amióta tehát a közigazgatás feladata az lett, hogy a közügyekben előállható sérelmeket megelőzze, ne csak a katasztrófa után álljon elő a bírói szóval: azóta nem tagadhatja senki sem, hogy a legelső közigazgatási teendők közé tartozik az, hogy minden felmerülő bajt, az első panaszos hangra gondos megfigyelés alá vegyen, annak okait kifürkészsze és orvosolja.

Ha ezzel az elhatározással kezdjük vizsgálni az alföldi munkások és kiscgazdák panaszait, az alföldi városok hanyatló iparát és tengődő kereskedelmét: — akkor igen is fogunk találni a vaklárman kívül és a népszónokok rágalmain kívül sok olyan dolgot, amelyek együttevétve okait képzik annak a kortünetnek, amelyet úgy ismer a művelt világ, — «az alföldi nép hátramardottsága».

Nem mindig az értelmiség a hibás abban, hogy a nép elmaradt, mert az alföldi nép rendkívül szereti a hízelgést és könnyen tévutra vezethető: ellenben az egyenes igazság keresetlen szavait nem becsüli

sem mire. Szereti a nagyon felczifrázott, sallangos szerszámokat és megcsodálja a legképtelenebb humbugot is — ha cifra, ékes, nagy frázisokkal vágják szeme elé.

Nem csoda tehát, ha ilyen izléssel — nem szívesen hallgatott azoknak szavára, akik a népet szeretettel akarták jó utra vezetni és sokszor ellenségekné nézte legjobb barátait. De a szentesi és csongrádi szocialista munkások példája igazolja és a Budapesten történt események nekünk adnak igazat abban, hogy amily könnyen félre lehet vezetni ezt a népet a nagy hangu frázisokkal — sokkal erősebb benne az értelem, mintsem ne birna öntudatára jutni annak, hogy felösmerje álbarátait, ha az igazi népbárátok nem riadnak vissza attól, hogy velük szeretettel foglalkozzanak és őket felvilágosítsák. Amikor e sorok írója először lépett értelemzésbe a csongrádmegeyi földművelő néppel, különösen pedig a szentesi és csongrádi munkásokkal, azóta folytonosan arra intette őket, hogy vigyázzanak magukra és ne hallgassanak a fővárosi szocialista agitátorokra — mert ezek rossz utra vezetik őket; ne hallgassanak azokra

Veres Pálné.

† 1895.

(Tanulmány)

Hazánk Géza fejedelem fenkölt lelkű neje, Sarolta — ideje óta nem szűnt meg jeles nőket teremni, kik — bár ismerve ismeretlen — fontos tényezői voltak nemzeti életünknek, sikereinknek, boldogulásunknak és hiszem, — a veszélyben sokszor észrevétlen megmentői voltak drága hazánknak: Hiszen ők voltak, kik fiaik és férjeik szívét, karját oda irányították, hol vagy balszerencséből kibontakozás vagy áldás sugara derengett.

Elmerengve hazánk fölfelé törekvő küzdelmein, főpregek, talán épen úgy mint félszázaddal ezelőtt Veres Pálné Beniczky Hermin, a jeles gömörmegeyi Sturman Márton consiliarius unokája. Mik is lehetnének és hol keresendők azon emeltjük, melyek hazám ifjú szerencsését megerősíték és újból a polczra segíték — — közelebb a naphoz, hogy éltető sugarai erőt adnának minden tagjába? Hogy azok oly erővel ragadnák meg a kaján sors által lezibált dicsőség és hatalom koronáját, mely azt megingatni már nem engedni . . . ?

A nő.

Igy ábrándozott Veres Pálné is a jóságos nógrádmegyei alispán neje a hatvanas években, midőn nemzetünk zsidobadt tagjait kezdé mozgatni . . .

Beniczky Hermin elhanyagolt nevelésű úri leány volt, kinek atyját a halál előbb, — anyját pedig; — született Sturman Máriát, — serdülő korában epemirigy ragadta el.

A fájdalom sujtott embergyűlölvé vált nagyapa a kis Hermint nővére és fivérével elvitte magához egy nógrádmegyei birtokára. — Gömört — hol még most is tisztelettel említik a Sturman nevet, teljesen elhagyta.

A leányok akkori szokás szerint nemetül tanultak; (persze mentül kevesebbet) de egyetértő szeretetben élték le napjaikat. Tilos nem volt semmi, — csak a ház elhagyása és közellakó fivérükén kívül, — talán a vendégfogadás is. — A háztartás gondjaiban nagy örömmel osztoztak a nővérek, míg szép hajadonokká fejlődve a házasság elváltatá őket.

Veresné Beniczky Hermin, — ki határozott erős jellemű nővé lett és nemes vitákba bocsátkozni igen szeretett, — a nógrádmegyei Vanyareczen, boldog házasságban élte le napjait. Minden anyai gondját és gyengédségét egyetlen gyer-

meke, "Szilárda nevelésében öszpontosította. Mélyen érezte és bántotta őt saját nevelésének hiányos volta. Ezért sokat tanult, kutatót, olyasott annak pótlása céljából. A mi rég lappangott benne, — a tudás szomja, — teljes erővel kifejlődött lelkében és mind-mind jobban érezte hogy nem boldogulhat hazánk, míg annak női a tudatlanság sötétjében tengődnek.

Mellőzzük most a félműveltség veszedelmét: Midőn a nő ismerni kezdi azon élvezeteket és a rangot, melyet a műveltség kétségkívül nyújt, de nincs még elég szellemi, mondjuk erkölcsi tőkéje, hogy — azokat a kellő méltóság és értelemmel élvezze: külső máz és jogtalan követelésekben véli már birni a nagybecsű egészet.

Nem boldogulhat a nő mig saját énjét, életcélját, erejét, méltóságát, képességeit némileg nem ismerte a nemes felvilágosodottság derült tiszta fényénél.

A női erények bizony csak vadvirágok voltak Veres Pálné idejében és nem tudtak érvényre jutni gazdag, áldástbintő minőségükben.

Hiszen a jótékonyság is oktalan pazarlássá lesz, de még rosszabbá, — ha nem tudja az utat és eszközt helyesen megválasztani.

A vallásosság vak fanatizmus vagy

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

se, akik báránnyá bujt farkasokként őket itthon fosztogatják, ne politizáljanak a 48, 49, 50, s tudja Isten miféle numerusok szerint kikiáltott jelszavakkal, mert éhen pusztulnak el mellette, holott vezérek meggazdagodnak — hanem járjanak a törvény útján, s keresék jogaik védelmét ott, ahol azt a törvény rendeli, s így a hatóságokban végre segítő embertársakat, barátokat fognak találni.

Csongrád község munkásai emlékezhetnek még arra, hogy Vadnay Andor főispán a szentesi polgárok érdekében mily buzgósággal vitte keresztül azt, hogy a városi pótdátokat leszállítsák, mennyit agítalt a mellett, hogy a haltenyészéssel, a selyemgubó termeléssel, a népek újabb kereset forrást nyújtson, a munkás közvetítés szervezését, a közvetítők zsarolásai ellen való védelem céljából, mily szeretettel karolta fel, s indította meg az egész megyében.

Mindezek azt mutatják, hogy a hatóságban a nép lelkes támogatót, barátot nyert, akihez bizalommal közeledhetnek — s végre elfordulnak azoktól, akik a fővárosban és az otthonban őket a romlás útjára vezették. Csongrád járás derék főszolgabírája az első volt azok közt a főbb tisztviselők között akik dr. Vadnay Andor főispán intencióit megértve, buzgó munkatársaivá szegődtek. Amikor a főispán közigazdasági és adminisztratív programját járása területén meg akarja valósítani; azt hisszük, hogy belátják volt ellenfelei is, miszerint oly nemes célt tűzött ki maga elé, amelyhez még ők is gratulálhatnak.

A nép érdekében.

Üdvös mozgalom van keletkezében a csongrádi gazdák érdekében. Mint lapunk mai számában közölt meghívóból értesülnek olvasóink, Mátéffy Kálmán főszolgabíró május hó 6-ikán egy értekezletet óhajtat

tani e tárgyban, amelynek célja lesz, hogy a népneveléssel és közigazgatással foglalkozó férfiak előtt kifejtse azokat az okokat, amelyek ma már arra utalják a népvezetéssel megbízott egyéneket, hogy ne elégedjenek meg pusztán a betű tanítással és az akták elintézésével: hanem a nép anyagi és erkölcsi ügyeit is szívükön hordozzák és a kezükben levő hatalommal és erővel a nép boldogulásán is közreműködjenek. Csongrádon sok tenni való lehetne, még pedig sikerrel: mert ez a nép egyike a tiszavidéki magyarság legéletrevalóbb fajtájának, amelyben van vállalkozási szellem és akarat. A kender és czirotermelés már az egész Bácskában el van terjedve, a selyemgubó termelés pedig Torontál megyét oly nagy jövedelemmel gazdagítja, hogy 40 ezer család tisztán abból tartja fen magát, s Újvidék, Pancsova, Szegvár, ezer és ezer munkást foglalkoztat selyemszövő gyáraiban. A szomszéd Szegeden a nyers kenderért 2 fítot fizetnek s az egész Bácska oda viszi kenderét, holott Csongrád egy fillért sem kap a kendertermelésből. A czirok termelés még jövedelmezőbb, s azzal sem tesz kísérletet senki, hogy a népet rászoktassa az új keresetforrásokra, itt is legyen a népek többféle keresetforrása: nemcsak a földmunka, amely bizonytalan és elvonja messze földre a családapákat a házi tűzhelytől.

Az egybehívott értekezletre, a tanítókon kívül meghívta a főszolgabíró Csany és Tömörkény jegyzőit és községi bírót is, hogy megtárgyalja velük azokat a módokat, amelyekkel a nép gazdasági érdekeit a közigazgatás és népnevelés faktoraival együttes erővel tudnák előbbre vinni.

Ugy lehet, hogy lesz is sikere ennek az értekezletnek, amelyhez az eszmét és a példát Vadnay főispán adta, aki Szentes városának közönségét ily értekezlet tartása által vitte arra az útra, amelyen megkezdtek a városi pótdátok leszállításának nehéz munkáját, s a közigazdasági érdekek fölkarolását.

UJDONSÁGOK.

— **Meghívó.** Van szerencsém a f. évi május hó 6-ikán, d. e. 10 órakor, a főszolgabírói hivatalban a selyemgubó tenyésztés érdekében tartandó értekezletre az összes községi és tanyai tanító urakat hivatalos tisztelettel meghívni. Csongrád, 1900. április 24. *Mátéffy*, főszolgabíró.

— **Belépés a szerkesztőségbe.** Dr. Hollóssy István közigazgatási gyakornok, ismert nevű hírlapíró szerkesztőségünkbe, mint bel munkatárs a mai naptól kezdve belépett. Dr. Hollóssy nem csak a mai naptól kezdve dolgozik lapunkba: hanem mióta kinevezték állandóan munkálkodik a szerkesztőségbe. Ő pendítette meg, a pinczeszövetkezet eszméjét is, és az azokra vonatkozó cikkek az ő tollából eredtek. Örömmel üdvözljük tehát lapunk belső munkatársai között!

— **A pinczeszövetkezet.** Örömmel veszszük a tudósítást arról, hogy mai napon a pinczeszövetkezet tárgyában a fogasztási szövetkezet irodájában a csongrádi bortermelők értekezletet tartanak, melynek tárgya az a kérdés lesz, hogy a bortermelés érdekében a termelők szövetkezzenek.

— **Dér és jég.** A f. hó 27-ikére viradóra erős fagy és dér volt, különösen a szőlők mentén, minek következtében a gyümölcsfák virága nagy részben tönkre ment. Némely helyen a jég ujni vastagsága volt, a dér még reggel 7 órakor is látható volt, pedig a nap erősen sütött. Különös, hogy a közeli szőlőkben sokkal több kárt okozott a fagy, mint a külső és az új szőlők között. Sok helyen a szőlők hajtásait is tönkre tette.

— **Rum helyett marulogot ivott** egy helybeli kis kocsmában véletlenségből Tari Erneszt kovács mester f. hó 27-dikén jókor reggel, amikor is a szőlőbe igyekezett. Az ő szokott kocsmája még zárva volt és így kénytelen volt egy másikba betévedni, de vesztére. Ott előtte való este az asztalt surolták luggal amiből aztán a szerencsétlen Tari Erneszt is kapott 1 deczilert, amit fel is hajtott. A gyors orvosi segítség daczára, mégis súlyos belső sérülést szenvedett. Mindazonáltal reménylik, hogy rövid időn belül felgyógyul.

— **Bezárt kocsmák.** A hirhede vált zsugkocsmákra egymás után kezdik ráhuzni a paragrafusokat, s ennek folytán az engedélyeket megvonják tőlük. A Telek Borbála-féle zsugkocsmát a napokban zárták be, a Horváth Franczi étől pedig elvonták az italmérési engedélyt, az ott tapasztalt erkölestelen üzelmek miatt. Jó lenne a többi zsugkocsmát is szemügyre venni a köztisztesség szempontjából.

— **Kutyahistóriák.** Hát bizony aki egy sétát tesz Csongrádközség főutcáján, annak elég alkalma nyílik belepti díj nélkül is olyan kutyakomédiákat látni, amelyeket csak a czirokusokban lehet szemlélni. Az iskolai gyerekeket az utcákon szabadon futkározó kutyák nem egyszer meg-meg tépik, a biciklis sportférfiakat pedig egész versenyfutással megkergetik, hogy minél hamarabb lebukhassanak a kerékpár nyergéből s ha lehet a nyakukat is kitorjúk. Különösen az egyik fűrész gyárnál és a főtéri vendéglők előtt alkalmazott kutyák tumigálják azt a szabályrendeletet, mely szerint «kis- és nagy községekben a házőrző ebek és nagyobb fajtájú kutyák, a tulajdonos által szájkosárral látandók el, különben pedig láncra teendőek és csak is éjjel, a bekerített helyeken, udvarokon bocsátandók szabadon. A esendőrok egyre másra jelentik fel a tanyai gazdákat: holott Csongrádon a rendőrség nem is vesz a kutyahistóriákról tudomást. A főszolgabíró hivatal most szigorú utasítást küldött a községi előjárásnak e tárgyban.

közönynyé válik, ha a szív nem érti és érzi azt igazán.

A szeretet zsarnok — vagy mások megrontójává fajulhat.

A lelkesedés téves, veszedelmes utakra terelhet.

A hűség együgyűség, vagy szolgáltsággá szállhat alá.

A szerelem ezer veszedelem útvezetője, ha nincs jó nevelés, szellemi műveltség, mely megzabolazza e szent és szép érzelmek túlaradását.

A nemes ismeretek, a midőn egyrészt hasznosan foglalják el az időt, — másrészt felébresztik a női lélekben szunyadvó remek tehetségek csiráját s azt kedves galylyá vagy oly gazdag gyümölcsöt termő fává növelik, mely a leg-súlyosabb megpróbáltatások és sanyarúságok idején sem hagyja táplálék nélkül a lelket, szívet.

Hiszen a nő szívével gondolkodik és lelkével érez . . .

Csak is a lelki sötétségben szenvedő nő válhat léhává, szeretetlenné, rossz gazdasszonyná, nevetségessé, hatalmával visszaélővé, teljesen boldogtalanná vagy becselenné.

Veres Pálné nagyon szerette a csillagos eget nézni. Annak megmérhetetlen nagysága a világnak és a esendes méltósággal újonnan haladó fényes égitestek szemlélése öntött belé

bizalmat, hogy azon kéz, mely mindezeket alkotá és vezeti az ő karjának is erőt adand neme boldogságának hathatós előmozdítására.

Ilyenféléképen elmélkedett Veres Pálné. Es tovább ment.

Miért lenne a nő, kinek a jó Isten szintén adott magasabb szellemi képességet, kizárva azon tétől, hol lelke szomját oltathja magasabb ismereteket szerzhethet, és azokkal úgy magának, mint embertársainak hasznára élhet?

Ez kemény igazságtalanság, társadalom nagy tévedése s legfőképp a férfiak botor önzése. — Ismétlem, botor. Mert nem tudjuk-e jól, hogy a nő mily méretetlen nagy befolyással bír a férfiakra, a családi életre s ez által az egész nemzetre, — a fogékony gyermekekre . . .

Nem javukra van-e a férfiaknak, ha nemes irányban nevelt, felvilágosodott nő tartja kezében a tőle elvitázhatatlan hatalmat? — Az elleneset rút példát megemlíteni sem jó.

Nem gondosabb háziasszony-e, jobb anya hívebb feleség a művelt nő? Nem kedvesebb családtag-e a nő, ki kenyeret tud keresni a szerényebb körtől a legmagasabb társadalom világáig, — mint az olyan, ki a maga vagy mások okozta bajokon tehetetlenül siránkozva terhe hozzártartozóinak?

Igy kellett vélekednie és így vélekedett Veres Pálné midőn két évig tartó betegség ágyhoz lánczoló s azalatt ideje volt a lánglelkét mindinkább fellobbantó nőkérdés felett töprengeni.

Ilyeneket vontam ki azon biztos külforrásokból melyek tiszteletet és lelkesedést ébresztettek bennem e nagy magyar nő iránt.

Nem kis befolyást gyakorolt e kiváló nő szellemére, hogy gyakori vendégek voltak a Veres háznál Madách Imre, a költő, — Szontagh Pál a nagy gondolkodó és más jeles férfiak, a kikkel való eszmecsere csak fejleszthette Veres Pálné gondolkörét.

Igy inultak évek.

Midőn leánya nevelése már kevésbé vette igénybe a jó anyát, testé akarta tenni azon igéket, melyek agyában, szívében forrongtak.

Eljárt, házalt nőismerőseimél és keresett is e célból újabb összeköttetéseket. Kapacitált, hódított, ébresztett, lelkesített. A gyakori kudarc nem bénította tetterejét. Azt mondá, hogy tapasztalásból tudja, miszerint a nemes célú, kitartó küzdelemről Isten sohasem tagadja meg áldó segítségét.

Napi lapokban és magánlevelekben hatott a közönségre úgy, mint élő szóval.

(Folyt. köv.)

— **A selyem tenyésztés érdekében.** A csongrádi járás erélyes főszolgabírája, úgy látszik komoly szándékkal buzgolkodik azon, hogy az ország sok részében felkarolt selyem gubótenyésztés ügyét itt is életbe léptesse és ezzel a szegényebb népszálynak évenként pár heti munka után biztos jövedelmet szerezzen. E végből, Csongrád község összes tanítóit és a járás mind három községének előjáróságát e tárgyban értekezletre hívta össze f. évi május hó 6-iki napjára, amely alkalommal azokat a módokat fogják majd megbeszélni amelyek által a nép előtt e kérdést meglehetősen ismertetni. A burgonya termelést is így kellett hatósági úton a nép előtt megismertetni, mert hallani sem akart róla a szegénység. — És most áldják az emléket is annak aki ezt megcselekedte. A selyem gubó termelésből másutt milliókat kap a nép, ideje: hogy itt is jövedelme legyen belőlök a szegény munkásoknak.

— **Az új vasúti hid.** Mint megbízható forrásból értesülünk, a Csongrád Szentek közt elfolyó Tiszán keresztül építendő yashid ügye, a hosszas várakozás után végre a megvalósítás stádiumában lépett. Nevezetesen annál az oknál fogva, hogy a jövő évi állami költségvetésbe a kereskedelmi tárczához tartozó kiadások közé fölfog vétetni s erre vonatkozólag a három évi idő tartam alatt tervezett építés első részlete már f. év végeig talán már a pénzügyi bizottság által is elfog fogadtatni, s így aztán már az idei ősszel hozzáfognak a munkához. A hid fölépítése a kisértén van tervezve.

— **A csendőr parancsnokság figyeimébe.** Temérdek kárt okoznak a tiszai halászatra nézve a jelenlegi vizállásnál az orv halászok, akik a kubik gödrökbe visszamaradt és ivóhalakat a Tiszától elzárják és varssákkal annyira elborítják, hogy a halak közül egy sem juthat vissza a Tiszába. A vizapadással aztán minden halat kifognak az elzárt tavakból, a milliókra menő ivás pedig a ragadozó madarak martalékául esik. Felhívjuk a halászati társulat figyelmét e körülményre, annál inkább mert a gátörök nemcsak jelentéseket nem tesznek, hanem elnézik az ilyen kihágásokat s egyik gátort avval vádoltak, hogy éppen ő adja az engedélyeket az orvhalászoknak. A szegedi csendőr parancsnokságot talán megkereshetné a halászati társulat, hogy adja ki rendeletbe a csendőrségnek, miszerint különösen és szigorúan ellen őrizze az orvhalászatot. Főképp Szentestől Szegedig ugyszólván mindenkinek szemellátára üzik a halpusztítást — s így nem csoda, ha maholnap a Tiszában minden lesz csak hal nem.

— **Rágalmazás miatt bepörölve.** Az alföldön országos csapás gyanánt emlegetik mindenütt a trachoma betegséget; amelynek még a létezéséről sem tudnak a felvidéki emberek. Az alföldi homoktenger elhordja a szembetegség csirait a szegény emberek közé, s ha nem gyógyítják, feltétlenül elvesztik szemük világát. Csongrád községben két trachoma orvos is gyógykezel a betegeket: de minthogy a gyógyulás kissé fájdalmas műtéttel jár és azok, akiknek különben is mindig piszkos a szemük nem akarják elhinni, hogy őket a trachoma megvakulással fenvegete: panaszkodtak fűnek, fának, a járás orvosok ellen, amit a «Tiszavidék» úgy látszik, hogy jóhiszeműleg valóknak vett és a legsajnálatosabb rágalmakkal támadta meg a kötelességüket teljesítő orvosokat, akiknek ugyis elég nehéz feladatuk van a nép tudatlanságával megküzdni, mikor éppen emberbaráti hivatásukat teljesítik. A miniszteri biztos által megejtett vizsgálat során ki lettek hallgatva mindazok, akiket a cikk felsorolt s éppen ellenkezőleg az lett beigazolvva, mind annak amit a nevezett lap cikkírója vádképpen felhozott. A belügyminister ennél fogva most érkezett leiratában utasította az előjáróságot, hogy indítsa meg hatóság elleni rágalmazás miatt a sajtópórt a cikk szerzője ellen. Minden

megjegyzés nélkül közöljük e hirt: mert daczára, hogy ellenfelünkről van szó, nem tudunk, a más kárán örülni.

— **Tejszövetkezet Horgoson.** Horgoson f. hó 22-én Galambos Sándor ó-becsei birtokos lelkes felhívása folytán tejszövetkezet alakult. Galambos nagyszámú közönség előtt tartotta meg előadását az országosan alakuló tejszövetkezetekről. Igen reális alapon mutatta ki azt, hogy egy-egy tehén, a borjú nevelés és az évi tejtermeléssel minimális 300 korona hasznót ad. A horgosi gazdaközönség már az első napon 300 tehénnel jelentkezett a megalakulásra. A szövetkezet elnöke: Tóth Henrik földbirtokos, jegyzője: Horváth Ferencz iskolaigazgató lett, s a gazdák tömegesen lépnek be a szövetkezetbe, amely az állattenyésztésre nézve hasznosnak ígérkezik, amennyiben az országos állattenyésztési telepekről jöminőségű apaállatokat fognak olcsón kapni. A földmívelési miniszert, aki erre nézve jóakarató pártfogásáról biztosította a gazdákat táviratilag ödvözlötték. Vajon nem lehetne-e itt is jó fajta tenyész baromfiakkal ellátni a tanyai gazdákat? Pl. emdeni ludak, pekingi kacskák, plimuthi és bráhma tyukokkal és tenyész kacsokkal. A tanyai gazdák folyton kéri, ugyszólván siránkodva sürgetik a tanyai tanítókat, különösen Gyovai István a szt. Erzsébet tanyán működő tanítót, hogy rendeljen nekik ezekből: de így nagyon bajosan megy a dolog, mert tanyai tanítóknak bajos dolog ilyen megrendeléseket teljesíteni.

(**Ferjhez mennek a lányok.**) Az utóbbi években, mint a statisztika kimutatja, Magyarországon a házasságok száma rohamosan növekszik s most már föltétlenül bizonyos, hogy a legszegényebb lányok is férjhez mennek, mert a hozomány hiánya, vagy csekélyisége akadályt nem képez. Annak, hogy igen sok leányt vezetnek oltár elé, az oka abban rejlik, hogy a legújabb s a legokosabb divat szerint a lányok szülői a férjnek nem birtokot és nem készpénzt adnak hozományul, mert a vagyon nem mindig okoz elégedettséget és boldogságot. E rendkívül okos divat szerint az apák adta s a férjek kapta hozomány a «Mátyás Diák»-ból áll. A szüők a fiatal pár részére hosszabb időre előfizetnek Magyarországon legjobb s legvirágabb élelappjára, a minék kötetkezetben az ilju párok boldogan, elégedetten és vidáman élnek, mert a «Mátyás Diák» olvasásával a házasság bajai elsimulnak s mert a házba a mosolygó boldogság költözik. Ha most már tekintetbe vesszük, hogy a «Mátyás Diák» előfizetési ára egy évre csak hat forint, nyilvánvaló, hogy a vizezlapot a legszegényebb apa is hozományul adhatja a lányával a vejének s így a boldog házasságok száma óriási arányt ölthet. A Matyás Diákból a kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyus-utca 3.) készségesen küld mutatványszámot úgy a lányos apáknak, mint bárkinek.

A Budapest a legjobb 48-as független régi napilap. Hazánk állami függetlenségéért s gazdasági önállóságáért rendíthetetlen kitartással küzd. Vezércikkiről között ott van Kossuth Ferencz, a függetlenségi párt elnöke és vezére. Állandóan két érdekfeszítő regényt közöl, a melyek közül az egyik lapszámozva, könyv-alakban jelenik meg. A most folyó angol-búr háborúról kimerítő tudósításokat hoz, s a háboru eseményeit eredeti felvételi képekben is bemutatja. Vasárnaponként Uj-Budapest című humorisztikus melléklet van hozzátartolva. A Budapest alkalomszerű képekkel naponként 14—16 oldalon, vasár- és ünnepnapokon 24—30 oldalon jelenik meg. Az ország legelterjedtebb lapja, mert naponként 54.000 példányban hagyja el a sajtót. A ki nívé a 48-as elveknél, a ki szereti a jó regényeket, a ki mindenről gyorsan és híven akar értesülni, a ki képekben is szemlélni akarja a napieseményeket, az fizessen elő a Budapest képes politikai napilapra. Előfizetési ára 1 óra 2 korona, negyedévre 6 korona. Az előfizetési pénzek a Budapest kiadóhivatalhoz (Budapest, IV. ker. Sarkantyus-utca 3. sz. a.) küldendők.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület a mult napokban tartotta meg Budapesten Köztelek nagyteremben Vámosy Mihály egyesületi elnök elnökle alatt folyó évi rendes beszámoló közgyűlését, melyen igen szép számban velt képviselve úgy a a főváros, mint vidék méhészközönsége is. A földmívelésügyi kormányt Máday Izidor, miniszteri tanácsos, Saároossy Ferencz miniszteri osztály tanácsos és Kovács Antal méhészeti felügyelő képviselte. A nagy gondal kidolgozott, terjedelmes elnöki jelentésben igen érdekes adatok foglaltatnak, melyek azt bizonyítják, hogy a méhészet Magyarországon innár figyelmet érdemlő nemzetgazdasági tényezővé fejlődött. A jelentés szerint az egyesületnek 2600 tagja van kik évente 2 forint tagsági díjat fizetnek és ezért az egyesület szakközlönyét

kapják. Az egyesületi pénztárban a mult évben 16.000 forint, az egyesület kebelében működő mézértékesítő-bizottság pénztárában pedig közel 40.000 forint kezeltett. — A mézértékesítő-bizottság 1899. február 16-ától december 31-éig 74.200 kg mézértékesített és ezért az egyesület tagoknak a budapesti fővárosi takarékpénztárnál 30.000 forintot utalványozott. Az egyesületi tagok számára 508 méhtörzsre való keretes kaptárakat készített és azokat az ellőállítási áron engedte át, a folyó évre pedig 1000 törzsre való méhlakást gyártatott raktára, hogy a kaptárak nagy olcsósága miatt évről-évre emelkedő keresletet kielégíthesse. 350 drb. mászállító edényt és ládat készített és azokat a tagoknak teljesen ingyen bocsátotta rendelkezésére, 250 olcsó méhészeti szakkönyvet juttatott a kezdőknek. Nagymennyiségű mevelő növényanyagot osztott szét. Részt vett a kölni nemzetközi méhészeti vándorgyűlésen, továbbá a szegedi kiállításon is, a hol a magyar méhéssek II. országos kongresszuzát rendezte. Végül megemlékezik a jelentés a földmívelésügyi miniszter által Gődüllőn tervezett és a megnyitáshoz már közel álló méhészete gazdaságról is, melynek létrejövételében az egyesületnek is van némi csekély része. Ajánljuk az egyesületet a méhészet iránt érdeklődő olvasóinknak.

A Dedek-féle Szentek Életéből megjelent a 6. 7. és 8. füzet. Ismételtlen volt alkalmunk e jeles művet a t. közönség figyelmébe ajánlani. Most, midőn az újabb három füzet fekszik előttünk, jól eső elégtelenséggel kell jelentenünk, hogy a vállalat a legvérmesebb reményének is megfelel. Illusztrációi kivált a füzetek elejét díszítő teljes képek, valóságos művészi reprodukciók. A képek megvalósítását különösen ki kell emelnünk, mert azonban bizonyos következetességet látunk. Nem csupán a vallásos érzés, hanem a művelés is kellő kielégítést talál bennök. Ha a vállalat ily módon folytatja a megvalósítást, akkor a Dedek-féle Szentek Élete, a mellett, hogy az épületes irodalom kiváló alkotása, a régi és modern festők legkitűnőbb műrekeiük gyűjteménye, valóságos művelésügyi szalon-asztalának díszé lesz. A 6-ik füzetben Beretini sz. Martina című képet látjuk, mely a vallásos ihletet örökíti meg. A 7-ik füzet a realiztikusabb irányú Fr. S. Pionbó sz. Agatháját, a 8-ik az oltárképek nagy mesterének, Sanchezek képét: a szervita-rend alapítóit mutatja be. Kiemelendők még a 6-ik füzetben a Szalézi sz. Ferenczet, Noémi sz. Pétert és sz. Briggittát ábrázoló modern képek. A 7-ik füzetben sz. Balázs, Korsini sz. András, Jeruzsálemi sz. Veronika és a Japáni vértanúk ábrázolásai, míg a 8-ik füzetben sz. Skolasztik és sz. Benedek társalgását feltűntető kép, meg szent Apollonia klasszikus teje köti le figyelmünket. Elismeréssel kell adoznunk annak a bájos képek, melyet a 6-ik füzet részére jeles illusztrátorunk Cserna Károly rajzolt meg s mely február havának jelképes magyarázatát képezi. Tudjuk, hogy a kath. egyház február havát a fájdalmas Szűznek szentelte. Ezt a gondolatot jelenti meg Cserna rajza. A szenvedés virágai a lotusz, kaktusz és bogáncs által alkotott keretben a keresztfa tövében terdel a fájdalomtól megtört Istenanya; a keret felső mezéjében pedig fiának holtetémet tartja ölében. Az első képt a szerető, a másik a gondos anyát tünteti fel. A »szentes Életét« Dedek Crescens Lajos úr, mint szerző, és a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság, mint eddigi kiadó, felszólítására a mai napon kiadásomda átvetem s ez a mű mostantól fogva kizárólag az én kiadványom. A megrendeléseket kérem hozzám vagy hiteles megdizottaimhoz vagy a Pallas társasághoz, valamint bármely hazai könyvkereskedőhöz intézni. A mű kiállítása továbbra is a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság esőráng nyomdájára gondzza. Cudapest, VII., Rottenbiller- utca 5/a. 1900. márczius 28-án Dr. Kiss János, egyetem tanár.

Közönség köréből.

(E rovat alatt közlöttek teljesen díjtalanok, de a felelősség a beküldőt terheli.)

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Becses lapjának folyó évi április hó 1-én megjelent számában «Gőre Gábor cím alatt, egy nekem bírói állásról történt lemondásomat tárgyozó jelentés közlötetett.

Tekintettel arra, hogy azon nekem tulajdonított jelentés semmi alappal nem bír; nekem a bírói állásról lemondani szándékom nem volt, s azt sem magam nem írtam, sem annak megírásával senkit meg nem bíztam; mindezeknél fogva azon nekem tulajdonított feljelentést alaptalannak, annak íróját hitvány semmirevaló embernek nyilvánítom s csak még azt jegyzem meg, hogy annak írója ugyanaz, ki Tömörkény község előjáróságától számtalan vétkei miatt szolgálatából elbocsájtott s nemtelen és igazságtalan bosszújával engem nevetségessé tenni elég vakmerő volt.

Bár a tek. szerkesztőségnek igaza van abban, hogy a bírói lemondás a járási tek. főszolgabíró urnak be is adatott, de miként a fentebbiekből kitűnik, tudtom s akaratomon kívül.

Ennyit kívántam az igazság érdekében megjegyezni s még hozzá teszem, hogy az illető jelentés író ellen a vádfeljelentést megtenni kötelességemnek ismerem.

Kérem a tek. szerkesztő urat, hogy ezen soraimnak lapjában helyt adni sziveskedjék. Kiváló tisztelttel

Tömörkény, 1900. április hó 12.

Szaszkó Rókus
községi bíró.

Lapunknak mintegy 3 héttel ezelőtt megjelent számában az újdonsági rovat között közöltük Szaszkó Rókus tömörkényi bíró lemondását szösz szerint, amint az beérkezett a járási főszolgabírói hivatalhoz. Most azonban kislát, hogy a t. bíró urnak eszéágában sem volt állásáról lemondani és az egész lemondás mely a főszolgabírói hivatalhoz tényleg be érkezett, egy községi irnok bosszúja, ki ily módon akarta ki pelengérezmi Tömörkény község érdekes bíróját.

Az eset ugy történt, hogy az irnok urnak kifelé ált a rudja. Mielőtt kitétek volna a szűrét, egy alkalommal több iratot tett a bíró elé aláírás végett. A hivatalos iratok közé csempészte be azt a bizonyos lemondást is, melyet mi lapunkban megszelleztünk. A bíró mit sem sejtve a hivatalos aláírivalók közé becsusztatott lemondást is aláírta, melyet az irnok nem készt benyújtani a járási főszolgabírói hivatalhoz.

Ebben az ügyben érkezett be hozánk Szaszkó Rókus tömörkényi bíró ur nyilatkozata, a melynek ez alkalommal késséggel adtuk helyet.

Szerkesztőség.

Anyakönyvi bejegyzések.

1900. évi április 21-től 28-ig.

Eljegyzések: Csépe János Bakos Erzsébettel, Kása Lajos Juhász Juliannával, Radics Mihály Lantos Máriával, Takács Imre Lóczy Ágnessal, Goldberger Ignác Ehrlich Jankával.

Születések: Horváth László, Laczkó Menyhért, Kátai György, Bernát György, Kókai Antal, Blázsik Imre, Almási Pál, Fölföldi György, Urbán László, Kódor Veronika, Bartók József, Blázsik Mária, Paróczai Mária, Kuruczleki István, Samu József, Samu Julianna, Oláh László, Sineger, Ilona, Gulicska Mária, Szántai Gyula, Kakucska István, Kelemen Mihály, Kókai Viktória.

Halálozások: Fodor Mária Baros Rókusné 35 éves, gümőkór, Tösnagi Anna Kővágó Andrásné 31 éves dűnőkór Szabó Lajos 19 hónapos, hurutos-tüdőlob, Bene Mária 22 éves, gümőkór, Oláh János 7 napos hörghurút, Szlapák Terézia Turi Jánosné 33 éves gümőkór, Király Anna 9 hónapos hörglob, Fűri István 6 hónapos bélhurút, Tóth Mária Etelka 23 hónapos hurutos-tüdőlob, Mité István 4 hónapos tüdőlob, Szlapák János 26 éves gümőkór, Sándor Rókus 52 éves gümőkór, Laczkó Menyhárt 6 napos veleszületettgyengeség, Hopp Imre 14 hónapos bélhurút, Huszka János 84 éves agykór, Kővágó Mária 14 hó hurutos-tüdőlob, Boda Margit 2 éves hurutos tüdőlob.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utóbajaiban!

Legjobbnak bizonyult HÁZISZER mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltetele), gyors és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbőlgést, hányási ingert, gyomor és hashántalmat, gyomorgörcsöt, vértolulást, hámorhoidákat, női bantalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rósa-féle balsam.

Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyuladás, seb és keles gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásnál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, verkelések, pokolvar és genyedésnél, továbbá körömgennyedés és ugynevezett körön méregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknel, daganatoknál, mingydaganatoknál, holttetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs.

FRAGNER B. gyógyszerész-től PRÁGÁBAN 203—III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkent és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messzeföldön híres bevált háziszser. I üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 kr-rel drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt. Dobozban 35 kr-ával. Postán 6 kr-ral drágább.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kerje a prágai Fragner B. gyógyszerertárából és figyeljen arra, hogy a dr. Rosa balsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbrol látható három szögletű védjegy.

A ki egy utáznást talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak:

CSONGRÁDON: Vladár Sándor és Ungváry József gyógyszerertárában.

BUDAPESTEN: Török József gyógyszerertárában, Egger A. gyógyszerertárában.

Főraktár **B. FRAGNER** császári és kir. szállító Apotheke „Zum schwarzen Adlern“ a készítőnél
Prag: Ecke der Spornergasse Nr. 203. 30—13

Zacherlin

Nem
a
csomag-
ban

Egyedül ilyen üvegben az igazi!

Ez az igazi hamisítatlan, legjobb segítség minden de minden rovaresapás ellen.

Kapható helyben: Bagossy József, Bagossy Gábor, Schwaczr Ignác, Csongrádi Fogyasztási Szövetkezet, Váradi Jakab.

A LEGJABB

Látkepes levelező-lapok, legfinomabb imakönyvek, emlékkönyvek, doboz levélpapírok, író- és rajzszerkek a legjutányosabb áron kapható kiadóhivatalunkban (Kossuth-tér 138 hsz.)

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY legszerencésebb esetben 1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyer. legszerencésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	1 nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
4	"	20000
8	"	15000
81	"	10000
67	"	5000
8	"	3000
492	"	2000
763	"	1000
1288	"	500
90	"	300
81700	"	200
8900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró m. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű arai I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 kor.

egy negyed (1/4) » 1.50 » 3.— »

egy fél (1/2) » 3.— » 6.— »

egy egész (1) » 6.— » 12.— »

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni,

Török A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körút 4 a.

Fiók: MUZEUM-KÖRUT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és társa főelárusítók Budapest.

Kérek részenre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az összeget.....kor. } utnéveleznél kérem postautalvnyval küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége.

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő készleteit, „Millenium“ legújabb szerkezetű: fűkaszáló-, marokrakó- kéveköto aratógépeit,

melyek főelőnyei: préselt aczélemez-állvány, tégelyaczel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatlan szerkezet, továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 3, 3 1/2 és 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit Sack-rendszerű, aczélöntésű ekefővel ellátott ekéit, „Boni“-féle kőitengelyű eketalyigait járgányos cséplő-készleteit, szecskavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközei.

Figyelmeztetés! Ezzel közliré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt meghatalmazásos-, kat f. évi január hó 31-ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyívanítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csakis azok járhatnak el a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláirt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közönség téautra vezetessék és nehogy nevünkkel visszaélések történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenképpel, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

Képviselő: Fischhof Mór Szeged.

A. M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége.

Nem hull a haj nincs többé kopasz ember.

Felvéstem és százasorozott pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőr-betegség.

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 kor. 40 filler.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecik-kereskedésben.

Főraktár: **Török József** gyógyszerára, Király-utca. 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselő: **Góth Gyula**, illat- és piperecikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főter. Vidéki megrendeléseket utányvétellel azonnal eszközöl:

DOBÉ NÁNDOR

úr, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27.

Egyedül készítő és szétjelküldési raktára.
20-14

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI HEGYIFORRÁS

IGEN TISZTA BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ: FÜSZERKERESKEDÉSEKBE, VENDÉGLÖKBE ÉS MINDEN VASÚTI ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek
továbbá járgány-csésplőgép, lóhere-csésplők, tisztító rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szeceksavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kivétel nélkül ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb loconobil- és csésplőgép-gyára.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Általuk óta el vannak terjedve az egész világon a kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek, dugulásnak, következményei, mint például zavar az epakeringésben, májfajdalom, szélbántalmak, köhögés, ar nyír stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegységre, székletben s az előző származó labdacsokat nagy előnye, hogy székletben hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngyöbbszervezettel bíró gyének, sőt gyermekok is bátran használhatják.

Használati utasítás mellékelve.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 tekerés, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.
A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tekerés	1 frt 25 kr.
2 tekerés	2 frt 30 kr.
3 tekerés	3 frt 35 kr.
10 tekerés	9 frt 20 kr.

Egyedül készítő és szétjelküldési főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségük miatt fogva a labdacsokat a legkülönbözőbb alakokban és neveket alatt utaztatni k. tehát mindenki csak Pserhofer fele vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozainak fedelén piros színben „Pserhofer”-kézirása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Számtalan hála- és elismerő-nyilatkozat!

A legelőkelőbb orvosok által ajánlva!

